ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ

(Βηλίεττα Σχιυπητᾶρε).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΑΛΒΑΝΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΝ

Μέρος ἱστορίας «Δῶρα Ἰστριὰς—ἡ Ἀλβανικὴ φυλὴ»,
Ἀλβανο-Ἑλληνικὰς Παροιμίας καὶ Αἰνίγματα,
Ἀλβανικὰ κύρια ὀνόματα,
Ἄσματα καὶ Παραμύθια Ἀλβανικὰ,
καὶ Ἀλβανο-Ἑλληνικὸν λεξιλόγιον μετὰ παραβολῆς
Ἀλβανικῶν λέξεων πρὸς ἀρχαίας ἑλληνικάς.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

Θ. ΝΗΤΣΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΑΠΑΝΗ
ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΤΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ
Δ. Α.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.
Τύποις ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ν. ΣΑΛΤΕ.
1878.

Ekst

ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχείου, καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις Κυβερνήσεως πολιτικὴ, ἥτις ἀντὶ ἑνώσεως ἔφερε σχίσμα, καὶ ἀντὶ ὑποταγῆς καὶ ἀποῤῥοφήσεως ἔφερε μῖσος φυλετικὸν ἀδιάλλακτον. Ὡς ἔχουσι νῦν τὰ πράγματα, μεταξὺ ὀλιγίστων Ἀλβανῶν δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες μετέχουσι παιδείας τινός· ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ ὀγκωδεστέρου ἀλβανικοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ τεχνίτου, καὶ βιομηχάνου, εἰς τὴν καλύβην τοῦ ποιμένος, πῶς δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ὁ ἑλληνισμὸς ἐὰν δὲν μεταδοθῶσιν αἱ ἑλληνικαὶ ἰδέαι διὰ τῆς χρήσεως τῆς καθομιλουμένης αὐτῶν ἀλβανικῆς γλώσσης; ἢ πρέπει νὰ περιμένῃ τις ἵνα ἐκμάθῃ ἁπαξάπας ὁ ἀλβανικὸς λαὸς τὴν γραπτὴν τῶν Ἀθηνῶν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἔπειτα νὰ ἀρχίσῃ τὴν μετάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν ἰδεῶν; ἕως τότε θὰ παρέλθωσιν αἰῶνες πολλοί. —Παράδειγμα ἔστωσαν τὰ πέριξ τῶν Ἀθηνῶν ἀλβανικὰ χωρία, ὅπου εἰς τὰ πρόθυρα αὐτῆς τῆς ἑλληνικῆς πρωτευούσης, καὶ μετὰ πεντήκοντα ἑλληνικῆς βασιλείας ἔτη, δὲν ἔμαθον ἀκόμη οὐδὲ μίαν λέξιν νὰ ὁμιλῶσιν ἑλληνιστί.

Ἄλλως τε, ἐγκαταλειπομένης τῆς Ἀλβανίας εἰς τὴν ἑαυτῆς ἀμάθειαν ἄνευ ἐγχωρίων γραμμάτων καὶ σχολείων τοῦ λαοῦ, θὰ σπεύσωσιν τότε οἱ Σλαῦοι μὲ ἰσχυρώτερα καὶ πρακτικώτερα μέσα πρὸς καταβρόχθισιν τῆς Ἀλβανικῆς φυλῆς. Ἤδη οἱ Μαυροβούνιοι κατέρχονται ἐκ τῶν γυμνῶν καὶ ἀγόνων αὐτῶν ὀρέων πρὸς κατάκτησιν καὶ ἐκσλαβισμὸν τῆς βορείου Ἀλβανίας, καὶ οἱ Σέρβοι σπεύδουσιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ἐξ ἀνατολῶν. Οὐδὲ μένουσι μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας τῆς Ῥώμης οἱ προπαγανδισταὶ μοναχοὶ, ἀλλὰ δι' ἀλβανικῶν ἤτοι ἐν Ἀλβανικῇ γλώσσῃ γεγραμμένων κατηχήσεων, ὁμιλιῶν, καὶ συναξαρίων, προσηλυτίζουσιν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀλβανικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸ λατινικὸν δόγμα καὶ τὸν ἰταλικὸν ἐθνισμόν. Ἐν ᾧ ἐὰν ἐξεπαιδεύετο ὁ Ἀλβανὸς ἐν τῇ μητρικῇ του γλώσσῃ ὑπὸ ἑλληνιζόντων διδασκάλων καὶ κληρικῶν, καὶ ἐὰν μετεφυτεύετο ἐν αὐτῷ ἡ ἑλληνικὴ ἰδέα διὰ τῆς καθομιλουμένης αὐτοῦ ἀλβανικῆς φράσεως, ἤθελε ῥιζωθῇ ἐν αὐτῷ ἐπὶ τοσούτῳ ὁ ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς καὶ ἡ αὐτοσυνείδησις, ὥστε νὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν φύσει ὀχυρὰν καὶ ἀπόρθητον πατρίδα του, καὶ τὸν ἑλληνικὸν ἐ-

θνισμόν του, καὶ θὰ ἔκλινε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του οὐχὶ πρὸς τοὺς Σλαύους καὶ Ἰταλοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα, φέρων εἰς μνήμην τοὺς προγόνους του Ἠπηρώτας καὶ Μακεδόνας, καὶ τοὺς ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι ὁμοφύλους του καὶ τῆς μεγάλης πατρίδος προμάχους Σουλιώτας, Πετσιώτας, Ὑδραίους, καὶ λοιπούς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει νὰ φέρηται πρὸς τοὺς Ἀλβανοὺς ὡς ἀληθὴς καὶ φιλόστοργος μήτηρ, ὁμιλοῦσα αὐτοῖς εἰς τὴν νηπιακήν των καὶ οἰκιακὴν γλῶσσαν, οὐχὶ δὲ ὡς κακόζηλος μητρυιὰ ὁμιλοῦσα αὐτοῖς διὰ μιᾶς καὶ ἀπροετιμάστως τὴν διὰ τοὺς πεπαιδευμένους ὡρισμένην γλῶσσαν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ Θουκυδίδου, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ μὴ ἐννοοῦντες σκοτίζονται τὴν διάνοιαν καὶ μένουσι νωθροὶ, καταφρονούμενοι παρὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν των ὡς ἄξεστοι, χυδαῖοι, καὶ ἀπόβλητοι, τὴν ἑλληνικὴν δῆθεν εὐγένειαν ἀσχημίζοντες, ὑποβολιμαῖοι ἀδελφοί.

Ἡ Ἑλλὰς, ὡς φιλόστοργος μήτηρ ἔπρεπε νὰ περιθάλψῃ οὐχὶ μόνον τοὺς ὁμοθρῆσκους ἐκ τῶν Ἀλβανῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς μωαμεθανίζοντας καὶ λατινίζοντας Ἀλβανοὺς, οἵτινες μεθ' ὅλας τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν διαφορὰς διασώζουσιν ἀκμαῖον τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν πατριωτισμόν, καὶ πρὸς τοὺς συμπολίτας των ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἔδειξαν πάντοτε ἀδελφικὴν ἀγάπην, καὶ συνέζησαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετ' αὐτῶν. Οὔτε δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεγαλητέρα ἀνεξιθρησκεία ἐκείνης, ἥτις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν Ἀλβανῶν, οὐδὲ μεταξὺ τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Ὁ Ἀλβανὸς ἀγαπῶν ἐξόχως τὴν πατρίδα του ἀγαπᾷ καὶ τὸν ὁμόφυλόν του, καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι ἀλλόθρησκος, διότι τὴν θρησκείαν ἔχει ἐν δευτέρῳ λόγῳ, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς κοινῆς πατρίδος. Ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς ἄσμασι τοῦ λαοῦ ἀπαντῶσι πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα ἀμίμητα ἀνεξιθρησκείας καὶ πατριωτισμοῦ.

Εὔχομαι ἡ παροῦσα ἀλβανολογικὴ συγγραφὴ νὰ καταστῇ κοινὸν ἀνάγνωσμα πᾶσιν ἐν γένει τοῖς Ἀλβανοῖς ἄνευ διακρίσεως πολιτικοῦ φρονήματος ἢ θρησκευτικῆς δοξασίας, τοῖς δὲ σπουδάζουσιν ἐκ τῶν φιλολόγων ἀνδρῶν ἀφορμὴ τελειοτέρων μελετῶν καὶ ἐθνολογικῶν ἄλλων σκέψεων.—

Ἐξ Αἰγύπτου. Κατὰ μῆνα Μάρτιον ἔτους σωτηρίου 1878.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΠΤΚΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Ἀλφάβητον γενικὸν Ἀλβανο-Ἠπειρωτικόν.
2) Σημείωσις τῶν Συγκεκομμένων λέξεων.
3) Ἀπόσπασμα μελέτης ἱστορικῆς, φερούσης τίτλον «Ἡ Ἀλβανικὴ φυλὴ» ἣν συνέγραψεν ἡ Ἀλβανὶς τὴν καταγωγὴν Δῶρα Ἰστριὰς, καὶ μετέφρασεν Ἀλβανιστὶ ὁ ἐν Λιβόρνῳ τῆς Ἰταλίας Δημήτριος Καμάρδας.
4) Ἀλβανικαὶ παροιμίαι.
5) Αἰνίγματα ἀλβανικά.
6) Ἀλβανικὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα
7) Ἀλβανικὰ ἄσματα τῆς μεγάλης Ἀλβανίας καὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ ἀλβανικῶν ἀποικιῶν, ἡρωϊκὰ, ἐρωτικὰ, γαμήλια, κωμικὰ καὶ ἀλληγορικά.—
8) Παραμύθια ἀλβανικά.
9) Λεξιλόγιον ἀλβανο-ἑλληνικὸν τῶν ἰδίᾳ κατὰ διαλέκτους ἐν χρήσει, καὶ ἄλλων σπανίων λέξεων μετὰ παραβολῆς ὁμοίων ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς.

BIBLIOTHECA